

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร พุทธศักราช ๒๕๖๑

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศ

ให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร พุทธศักราช ๒๕๖๑
ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรที่ได้พัฒนาให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ รวมทั้งให้สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ตลอดจนสอดคล้องกับแนวนโยบายและความต้องการการจัดการศึกษาของชาติโรงเรียนวัดผาสุมณีจักร กำหนดให้เริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร พุทธศักราช ๒๕๖๑ ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ ชั้นอนุบาลปีที่ ๒ ถึงชั้นอนุบาลปีที่ ๓ มีมาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระการเรียนรู้ ครบทั้งประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ พัฒนาการด้านสังคม พัฒนาการด้านสติปัญญา และสาระที่ควรรู้ทั้ง ๔ เรื่อง ได้แก่ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัว และสิ่งต่างๆรอบตัว

ทั้งนี้ หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร พุทธศักราช ๒๕๖๑ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๑ จึงประกาศให้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร ตั้งแต่นี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑

(รศ.ดร.สุพัตรา คูหากาญจน์)

ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

(นายวิชัย บำรุงศรี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดผาสุมณีจักร

หลักสูตรการสถานศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร พุทธศักราช ๒๕๖๑
ตามหลักสูตรการศึกษাপฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๔) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๗๔) เป้าหมายยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๒ - ๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญต่อการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร มีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ขึ้น เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น รวมทั้งให้สอดคล้องกับจุดเน้น และบริบททางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมท้องถิ่นของสถานศึกษา

ขอขอบคุณ คณะครูที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นนทบุรี เขต ๒ ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ของโรงเรียนวัดผาสุมณีจักร เป็นอย่างยิ่ง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรฉบับนี้สามารถใช้เป็นหลักในการพัฒนาเด็กระดับปฐมวัยได้อย่างมีคุณภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้

(นายวิชัย บำรุงศรี)

ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดผาสุมณีจักร

สารบัญ

คำนำ	หน้า
ประกาศ	
บทนำ	
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๑
วิสัยทัศน์	๑
ภารกิจ	๑
เป้าหมาย	๒
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์	๔
โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	๑๑(๑)
- ระยะเวลาและสาระการเรียนรู้รายปี	๑๒
- การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี	๑๘
- การจัดประสบการณ์	๔๒
- ชั้นอนุบาลปีที่ ๑	
- ชั้นอนุบาลปีที่ ๒	
- ชั้นอนุบาลปีที่ ๓	
- กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม	๔๓
- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ	๔๓
- กิจกรรมเสริมประสบการณ์	๔๔
- กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์	๔๕
- กิจกรรม เล่นตามมุม	๔๖
- กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง	๔๖
- กิจกรรมเกมการศึกษา	๔๗
- การจัดการเรียนรู้โดยโครงงาน	๔๘
- การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้	๔๘
- ตารางกิจกรรมประจำวัน ระดับปฐมวัย	๔๙
สื่อพัฒนาการเรียนรู้	๕๐
โครงสร้างหลักสูตร “การป้องกันการทุจริต” ระดับปฐมวัย	๕๔
กิจกรรมการทดลอง “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยประเทศไทย”	๕๕
หน่วยการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๒	๕๘
หน่วยการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลปีที่ ๓	๑๔๒
การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้	๒๑๒
การประเมินพัฒนาการ	๒๑๓
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย	๒๑๕
การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๒๒๐
ภาคผนวก	

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ เพื่อให้ สถานศึกษา หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกสังกัดนำหลักสูตรฉบับนี้ไปใช้โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและ สภาพท้องถิ่น ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๖ เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง พบว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ มีจุดดีหลายประการ เช่น เป็นหลักสูตรที่มีความ เป็นเอกภาพ ยืดหยุ่น มีความเป็นสากลบนพื้นฐานความเป็นไทย สถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทความต้องการของตนเอง และหลักสูตรใช้ได้กับ ทุกกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาที่มีอยู่รอบด้าน และความไม่ชัดเจนของการ นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาความไม่ชัดเจนของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย สถานศึกษา ส่วนใหญ่ขาดการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างพัฒนาการเด็กปฐมวัยมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสาระการเรียนรู้ ปัญหาการประเมินพัฒนาการในสภาพจริง ปัญหา ความเชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ รวมถึงปัญหาคุณภาพเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ที่ผลการ ประเมินพัฒนาการในภาพรวมไม่เป็นไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลง ในปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ ให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยและแผนแม่บทกฎหมายต่างๆ มาใช้ในการ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้ เหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพเด็กและ กระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม การจัด หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่คาดหวังได้ หากทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติ ชุมชน และครอบครัว เห็นค่าของการศึกษาปฐมวัยมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมรับและสนับสนุนการจัดศึกษา โดยร่วมกันทำงานอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ในการวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ครอบงำปรับปรุงแก้ไข เพื่อสิทธิที่เด็กทุกคนจะต้องได้รับจากการ อบรมเลี้ยงดูและ การศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานนั้นจำเป็นต้องมีการนำหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ลงสู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กปฐมวัย พัฒนาไปสู่ความเป็น มนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึง ความสำคัญถึงภารกิจดังกล่าว จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย (อายุ๔-๕) โดยกำหนดถึง ความสอดคล้อง ระหว่างหลักสูตรแกนกลางปฐมวัยและหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เพื่อนำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจน และสามารถนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพสมตาม เจตนารมณ์ของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรฉบับนี้

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร จัดการพัฒนาเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและการพัฒนาการของเด็กแต่ละคนให้เต็มศักยภาพ ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ ด้วยความรัก ความเข้าใจของทุกคน และพัฒนาเด็กโดยองค์รวมเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตที่ดี

วิสัยทัศน์

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร มุ่งพัฒนาเด็กอายุ ๓ - ๖ ปี ให้มีการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เหมาะสมกับวัย เน้นให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของตน ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กให้มีการพัฒนาการรอบด้านอย่างสมดุล เต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข

พันธกิจ

๑. พัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน อย่างสมดุล และเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
๒. พัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นและการลงมือปฏิบัติ ที่หลากหลาย สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
๓. น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้อย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถานศึกษา
๔. นำสื่อ เทคโนโลยี ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาพัฒนาเด็กปฐมวัย
๕. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กปฐมวัย
๖. ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ คิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต มีจิตพอเพียงต่อด้านการทุจริต และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

เป้าหมาย

๑. เด็กปฐมวัยทุกคน มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา อย่างสมดุล และเต็มศักยภาพ มีเจตคติที่ดีต่อท้องถิ่น สนใจใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างมีความสุข
๒. เด็กทุกคนมีคุณธรรม จริยธรรม สามารถคิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตน และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความละเอียด และความไม่ทนต่อการทุจริต มีจิตพอเพียงต่อต้านการทุจริต และเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
๒. ครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ผ่านการเล่นและ การลงมือปฏิบัติที่หลากหลาย สอดคล้องกับพัฒนาการเด็ก
๓. ครูทุกคนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดประสบการณ์ปฐมวัย อย่างเหมาะสมกับวัยและบริบทของสถานศึกษา
๔. สถานศึกษามีสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก
๕. มีเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย ด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีความต่อเนื่องในทิศทางเดียวกับสถานศึกษา

หลักการ

เด็กปฐมวัยทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับครู เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุล และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย
๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กสามารถดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความสุขและมีคุณภาพ
๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จุดหมาย

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุภมณิจักร มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
๒. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน
๓. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
๔. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว
๕. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
๖. มีทักษะในการดำเนินชีวิต
๗. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
๘. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
๙. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
๑๐. มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้
๑๑. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
๑๒. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานคุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน ๑๒ ข้อ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยครอบคลุมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคุณภาพคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในแต่ละพัฒนาการ ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะในการดำเนินชีวิต

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้
เหมาะสมกับวัย

ทั้งนี้ แต่ละมาตรฐานจะมีรายละเอียดที่ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ มีลักษณะดังนี้

ตัวบ่งชี้ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรม หรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัย หรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระการเรียนรู้ ในการจัดประสบการณ์ และประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัยสุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำที่สะอาดด้วยตนเอง
	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	๑.๓.๑ เล่น ทำกิจกรรม และปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่ว ประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินตามแนวที่กำหนดได้	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าไปข้างหน้า เป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	๒.๑.๒ กระโดดสองขาขึ้นลงอยู่กับที่ได้	๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่เสียการทรงตัว
	๒.๑.๓ วิ่งแล้วหยุดได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวาง ได้อย่างคล่องแคล่ว
	๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือทั้ง ๒ ข้าง	๒.๑.๔ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
๒.๒ ใช้มือตาประสานสัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษขาดจากกันโดยใช้มือเดียว	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	๒.๒.๒ เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้	๒.๒.๒ เขียนรูปสี่เหลี่ยม ตามแบบได้	๒.๒.๒ เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ เซนติเมตรได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ เซนติเมตรได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ เซนติเมตรได้

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพดี และมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออก	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถ ของตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถ ของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๔.๑ สนใจ มีความสุข และ แสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุข และแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง /เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง /เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุข และแสดงท่าทาง /เคลื่อนไหว ประกอบเพลง จังหวะ และ ดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๕.๑ ซื่อสัตย์สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเอง และสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอย เมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่น ด้วยตนเอง
(ปบข.) คิดแยกแยะระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัว และผลประโยชน์ส่วนรวม			
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจ และช่วยเหลือแบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อน และมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
	๕.๒.๓ แบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๓ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๓ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
(ปบข.) มีความละเอียดและไม่ทนต่อการทุจริต			
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าและ ท่าทาง รับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าและ ท่าทาง รับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้า ท่าทาง รับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๓ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	๕.๔.๓ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๔.๓ ทำงานที่ได้รับ มอบหมายจนสำเร็จ ด้วยตนเอง
(ปบข.) พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม			

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๖.๑ ช่วยเหลือตนเอง ในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวโดยมีผู้ช่วยเหลือ	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตัวเอง	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตัวเองได้อย่างคล่องแคล่ว
	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหารด้วยตนเองอย่างถูกวิธี
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วม โดยมีผู้ช่วยเหลือ	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วม ด้วยตนเอง	๖.๑.๓ ใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม ด้วยตนเอง
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วยตนเอง
	๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถวตามลำดับก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดและพอเพียง ด้วยตนเอง
STRONG/ จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต			

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทย และรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	๗.๒.๓ หยุดยี่นเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ ยืนตรงเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ ยืนตรงและร่วมร้องเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดี ของสังคม
ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับเพื่อน	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่มอย่างมีเป้าหมาย
	๘.๒.๒ ยืมหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๒.๒ ยืม ทักทาย หรือพูดคุยผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	๘.๒.๒ ยืม ทักทาย หรือพูดคุยผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อด้วยตนเอง	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	๘.๓.๓ ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหามีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหามีปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหามีปัญหาโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและพูดโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ	๙.๑.๒ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	๙.๓.๒ เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
๙.๒ เขียนภาพและสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพและพูดข้อความด้วยภาษาของตนเอง	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
	๙.๒.๒ เขียนขีดเขียนอย่างมีทิศทาง	๙.๒.๒ เขียนคล้ายตัวอักษร	๙.๒.๒ เขียนชื่อของตนเองตามแบบเขียนข้อความด้วยวิธีคิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๑๐.๑ มีความสามารถ ในความคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะ ส่วนประกอบเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ จากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	๑๐.๑.๒ จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การใช้งานเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆ โดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบ ๒ ลักษณะขึ้นไป
	๑๐.๑.๓ คัดแยกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มตามลักษณะ โดยใช้อย่างน้อย ๑ ลักษณะเป็นเกณฑ์	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มตามลักษณะ โดยใช้ ๒ ลักษณะเป็นเกณฑ์
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
๑๐.๒ มีความสามารถ ในการคิดเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	๑๐.๒.๒ คาดเดาหรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น	๑๐.๒.๒ คาดเดาหรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นหรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	๑๐.๒.๒ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นและมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
๑๐.๓ มีความสามารถ ในการคิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินในเรื่องง่ายๆ	๑๐.๓.๑ ตัดสินในเรื่องง่ายๆ และเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๑๐.๓.๑ ตัดสินในเรื่องง่ายๆ และยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	๑๐.๓.๑ แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุปัญหา แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุปัญหา สร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึก ของตนเอง	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของ ตนเอง โดยมีการดัดแปลงแปลก ใหม่จากเดิม หรือมีรายละเอียดเพิ่มเติม	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเอง โดยมี การดัดแปลงแปลกใหม่จากเดิม หรือมี รายละเอียดเพิ่มเติม
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหว จินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของ ตนเอง	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของ ตนเองอย่างหลากหลายหรือ แปลกใหม่	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึกของตนเองอย่าง หลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้
ได้เหมาะสมตามวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓ - ๔ ปี	อายุ ๔ - ๕ ปี	อายุ ๕ - ๖ ปี
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	๑๒.๑.๑ สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	๑๒.๑.๑ สนใจหยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ ตามวิธีการเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๒.๒.๑ ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๑ ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร

โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และสาระการเรียนรู้รายปี เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการและจุดหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

ช่วงอายุ	อายุ ๔ - ๕ ปี	
สาระการเรียนรู้	ประสบการณ์สำคัญ	สาระที่ควรเรียนรู้
	-ด้านร่างกาย -ด้านอารมณ์และจิตใจ -ด้านสังคม -ด้านสติปัญญา	-เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก -เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและ สภาพแวดล้อมเด็ก -ธรรมชาติรอบตัว -สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก
ระยะเวลาเรียน	๒ ปีการศึกษา(ระดับชั้นละ ๑ ปีการศึกษา)	

การกำหนดระยะเวลาเรียน

โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก ๒ กลุ่มอายุ คือ ๔ – ๕ ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยแบ่งเป็นหลักสูตร ๒ ปี ได้แก่ ชั้นอนุบาลปีที่ ๑ และอนุบาลปีที่ ๒ จัดการศึกษาเป็นรายปี ปีการศึกษาละ ๒ ภาคเรียน ดังนี้

ภาคเรียนที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ถึง ๑๐ ตุลาคม

ภาคเรียนที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึง ๓๑ มีนาคม

สาระการเรียนรู้รายปี

โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร ได้กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีสำหรับจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ในชั้นอนุบาลปีที่ ๑ - ๒ ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

ประสบการณ์สำคัญ

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่(กล้ามเนื้อแขน-ขา-ลำตัว) กล้ามเนื้อเล็ก(กล้ามเนื้อมือ - นิ้วมือ) และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท (กล้ามเนื้อมือ-ประสาทตา) ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่

- การเคลื่อนไหวอยู่กับที่
- การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
- การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์
- การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ
- การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ

๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก

- การเล่นเครื่องเล่นสัมผัส
- การเขียนภาพและการเล่นกับสี
- การปั้นและประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วยดินเหนียว ดินน้ำมัน แป้งไม้ เศษวัสดุ บล็อก ฯลฯ
- การต่อของ บรจุ เท และแยกชิ้นส่วน
- การหยิบจับ การใช้กรรไกร การตัด และการร้อยวัสดุ
- การใช้อุปกรณ์วัสดุที่มีลักษณะสองมิติและสามมิติ

๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยที่ดีส่วนตน

- การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
- การทำความสะอาดร่างกายหลังการเล่น/กิจกรรม

๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย

- การปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวัน
- การฟังนิทานเกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย
- การเล่นเครื่องเล่น
- เล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ

๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง

- การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่
- การเคลื่อนไหวความสัมพันธ์ของร่างกาย(อวัยวะต่างๆและรูปร่าง)
- การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะ ที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตนเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใสการเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

๑.๒.๑ ดนตรี

- การแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี
- การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ
- การร้องเพลง

๑.๒.๒ สุนทรียภาพ

- การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
- การแสดงออกอย่างสนุกสนานกับเรื่องตลก ขำขัน และเรื่องราว/เหตุการณ์ที่สนุกสนานต่าง ๆ
- การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ
- การเล่นเกี่ยวกับดนตรี
- การแสดงบทบาทสมมติ
- การฟังเพลง
- การร้องเพลง

๑.๒.๓ การเล่น

- การเล่นอิสระ
- การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่
- การเล่นในห้องเรียน (มุมประสบการณ์/มุมเล่นต่างๆ เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน)
- การเล่นนอกห้องเรียน (การเล่นน้ำ เล่นทราย)

๑.๒.๔ คุณธรรม จริยธรรม

- การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ
- การจัดกิจกรรมศิลปะแบบร่วมมือ
- การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม

๑.๒.๕ การแสดงออกทางอารมณ์

- การเล่นอิสระ
- การเล่นบทบาทสมมติ
- การเล่นตามมุมเล่น
- การร้องเพลง/การพูดคำคล้องจอง
- การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี

๑.๒.๖ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ

- การเล่นบทบาทสมมติ
- การทำงานศิลปะ
- การเคลื่อนไหว
- การเล่นเกม
- การเล่นอิสระ

๑.๒.๗ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

- การเล่นบทบาทสมมติเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น
- การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อคนอื่นได้รับบาดเจ็บแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข
- การเล่นตามมุมเล่นต่างๆ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่น การทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง

- การทำกิจกรรมหลากหลายอย่างมีจุดหมาย
- การทำกิจกรรมตั้งแต่ริเริ่ม ผู้ใหญ่ริเริ่ม

๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- การทำกิจวัตรประจำวันที่ร่วมรับผิดชอบในการดูแลสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน
- การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุสิ่งของอย่างคุ้มค่า
- การทำงานศิลปะที่นำวัสดุสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่

- การทำสวน
- การปลูกต้นไม้
- การเลี้ยงสัตว์
- การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย

- การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย
- การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย
- การประกอบอาหาร
- การทำงานภาคสนาม
- การศึกษานอกสถานที่

๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม

- การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน
- การเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน
- การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในห้องเรียน
- ความรับผิดชอบในการดูแลห้องเรียนร่วมกัน

๑.๓.๕ การตัดสินใจ

- การทำกิจกรรม (รายบุคคล กลุ่มเล็ก กลุ่มใหญ่)
- การคิดริเริ่ม ตัดสินใจแก้ปัญหาร่วมกัน

๑.๓.๖ การสร้างสัมพันธ์ภาพ

- การแสดงความเป็นมิตรกับเพื่อนและให้ความเคารพผู้ใหญ่
- การเป็นผู้ให้และผู้รับ

๑.๓.๗ การเล่นแบบร่วมมือร่วมใจ

- การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
- การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- การทำศิลปะแบบร่วมมือ

๑.๓.๘ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง

- การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
- การเลือกวิธีการแก้ปัญหาที่ทุกคนยอมรับ

๑.๓.๙ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล

- การยอมรับความสามารถ การเล่น/ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อนที่แตกต่างไปจากตน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้

เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า ผ่านการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนกและเปรียบเทียบ จำนวน มิติสัมพันธ์(พื้นที่/ระยะ) และเวลา

๑.๔.๑ การคิดและการแก้ปัญหา

- การสังเกตสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสด้วยการมอง ฟัง สัมผัส ชิมรสและดมกลิ่นอย่างเหมาะสม
- การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ของสิ่งต่างๆ อย่างมีกฎเกณฑ์
- การพยากรณ์/คาดคะเนสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล
- การลงความคิดเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล
- การลงข้อสรุปสิ่งที่ค้นพบหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้
- การแสดงการแก้ปัญหาที่พบระหว่างทำกิจกรรม
- การวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่ตั้งใจไว้
- การลงมือแก้ปัญหาหรือความต้องการอย่างเป็นระบบ และการใช้สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาหรือสนองความต้องการอย่างถูกต้องปลอดภัย
- การเลียนแบบการกระทำและเสียงต่าง ๆ
- การเชื่อมโยงภาพ ภาพถ่าย และรูปแบบต่าง ๆ กับสิ่งของหรือสถานที่จริง
- การรับรู้ และแสดงความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และผลงาน
- การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านสื่อ วัสดุ ต่าง ๆ

๑.๔.๒ การใช้ภาษา

- การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการด้วยคำพูด
- การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง
- การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ
- การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ
- การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด
- การอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ
- การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ
- การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ

- การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม
- การจำแนกความแตกต่างในการเปลี่ยนแปลงของเสียง
- การอ่านในหลายรูปแบบ ผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็กก่อนอ่านภาพหรือสัญลักษณ์จากหนังสือนิทาน/เรื่องราวที่สนใจ
- การเล่นคำคล้องจองง่ายๆ เพลง เกม
- การอ่านนิทานและเล่าเรื่องด้วยเสียงที่หลากหลาย
- การเขียนในหลายรูปแบบผ่านประสบการณ์ที่สื่อความหมายต่อเด็ก เขียนภาพ เขียนขีด เขียน เขียนคล้ายตัวอักษร เขียนเหมือนสัญลักษณ์ เขียนชื่อตนเอง

๑.๔.๓ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้

- การมุ่งมั่นในการทำกิจกรรม มีสมาธิจดจ่อ
- ความคิดริเริ่มจากการสำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัว
- การสืบเสาะหาความรู้ โดยการตั้งคำถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การสร้างคำอธิบายเพื่อตอบคำถาม การเชื่อมโยงคำอธิบายของตนเองกับผู้อื่นและการสื่อสารนำเสนอความคิดหรือสิ่งที่พบ

๑.๔.๔ การพัฒนาความเข้าใจพื้นฐานในการเรียนรู้

(๑) จำนวนและการดำเนินการ

- การนับปากเปล่า
- การนับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ
- การเปรียบเทียบจำนวนของสิ่งต่าง ๆ
- การรวมกลุ่มและการแยกกลุ่มของสิ่งต่าง ๆ
- การรู้จักตัวเลข ๑-๙
- การใช้คำรวมทั้งสัญลักษณ์แสดงจำนวน
- การเปรียบเทียบจำนวนมากกว่า น้อยกว่า เท่ากัน
- การจับคู่หนึ่งต่อหนึ่ง
- การมีประสบการณ์กับจำนวนหรือปริมาณที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

(๒) การวัด

- การเปรียบเทียบ เรียงลำดับ และวัด ความยาว/ความสูง น้ำหนักและปริมาตรของสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
- การเปรียบเทียบความยาว/ความสูง น้ำหนักและปริมาตรของสิ่งต่าง ๆ

- การเรียงลำดับความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตรของสิ่งต่าง ๆ
- การวัดความยาว/ความสูงโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
- การชั่งน้ำหนักโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
- การตวงปริมาตรของสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
- การบอกชนิดและค่าของเงิน

(๓) มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะ)

- การต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุและการเทออก
- การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน
- การมีประสบการณ์และการอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่างๆที่สัมพันธ์กัน
- การมีประสบการณ์และการอธิบายในเรื่องทิศทางการเคลื่อนที่ของคนและสิ่งต่างๆ
- การสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ
- การแก้ปัญหาเกี่ยวกับมิติสัมพันธ์ในการเล่น

(๔) เรขาคณิต

- การแสดงสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันที่เหมือนหรือคล้ายรูปเรขาคณิตสามมิติ และรูปเรขาคณิตสองมิติ
- การจำแนกรูปเรขาคณิตสามมิติและรูปเรขาคณิตสองมิติ
- การบอกส่วนประกอบของรูปเรขาคณิตสามมิติ และรูปเรขาคณิตสองมิติ
- การเปลี่ยนแปลงรูปเรขาคณิตสามมิติ และรูปเรขาคณิตสองมิติ
- การสร้างสรรค์ชิ้นงานจากรูปเรขาคณิตสามมิติและรูปเรขาคณิตสองมิติ

(๕) แบบรูปและความสัมพันธ์

- การวางแบบรูปให้เหมือนต้นแบบ
- การต่อแบบรูป
- การสร้างแบบรูป

(๖) การวิเคราะห์ข้อมูล

- การมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล
- การรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำ
- การนำเสนอข้อมูลในรูปแผนภูมิอย่างง่าย

- การเริ่มต้นและการหยุดการกระทำโดยสัญญาณ
- การเปรียบเทียบเวลา เช่น ตอนเช้า ตอนเย็นเมื่อวานนี้ พรุ่งนี้ ฯลฯ
- การเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามเวลา
- การสังเกตความเปลี่ยนแปลงของฤดู

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำสาระการเรียนรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาด เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองหรือกับผู้อื่น การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก การแสดงมารยาทที่ดี การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่น และการบอกประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัวอย่างง่าย ๆ

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรได้มีโอกาสรู้จักและรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือมีโอกาสใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ ในชีวิตประจำวัน ครอบครัว สถานศึกษา สถานที่สำคัญซึ่งเป็นแหล่งวัฒนธรรมในชุมชน

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ปรากฏการณ์ตามธรรมชาติและภัยธรรมชาติ

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก ผิวสัมผัสของสิ่งต่างๆรอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย เทคโนโลยี และการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน

ระยะเวลาเรียน และสาระการเรียนรู้รายปี

โรงเรียนวัดผาสุกนิมิตกร ได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และสาระการเรียนรู้รายปี เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักการและจุดหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

ระยะเวลาเรียน

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๒ ปีการศึกษา โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน ต่อปีการศึกษา แบ่งเป็น ๒ ภาคเรียน ใน ๑ ปีการศึกษา โดยแต่ละวันใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง

สาระการเรียนรู้รายปี

การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี ยึดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ทั้ง ๑๒ มาตรฐาน ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และครอบคลุมทุกช่วงอายุ โดยบูรณาการเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่เป็นคุณลักษณะตามหลักสูตร “การป้องกันการทุจริต” ระดับการศึกษาปฐมวัย ที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนนำไปใช้ในการออกแบบ การจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบ ประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆ และสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและ สุขอนามัย สุขนิสัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	(๑) การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (๒) การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ (๓) การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ (๔) การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ (๕) การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	(๑) การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก (๒) การเขียนภาพและการเล่นกับสี (๓) การปั้น (๔) การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ ด้วย เศษวัสดุ (๕) การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพ อนามัย ส่วนตน	(๑) การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขนิสัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน

ด้านร่างกาย (ต่อ)

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย	(๑) การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน (๒) การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย (๓) การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย (๔) การเล่นบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่าง ๆ
๑.๑.๕ การตระหนักรู้ เกี่ยวกับร่างกาย	(๑) การเคลื่อนไหวโดยควบคุมตนไปในทิศทาง ระดับและพื้นที่ (๒) การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวางตนเอง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี	(๑) การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี (๒) การเล่นเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การเล่นบทบาทสมมติ (๕) การทำกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ (๖) การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
๑.๒.๒ การเล่น	(๑) การเล่นอิสระ (๒) การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ (๓) การเล่นตามมุมประสบการณ์ (๔) การเล่นนอกห้องเรียน
๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม	(๑) การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ (๒) การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม (๓) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์	(๑) การพูดสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น (๒) การเล่นบทบาทสมมติ (๓) การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี (๔) การร้องเพลง (๕) การทำงานศิลปะ
๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตน และเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	(๑) การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสามารถของตนเอง
๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	(๑) การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปลอบโยนเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้ มีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นการทำงานกับผู้อื่นการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่าง ๆ ด้านสังคม

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	(๑) การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน (๒) การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	(๑) การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน (๒) การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่างคุ้มค่า (๓) การทำงานศิลปะที่นำวัสดุหรือสิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้แล้ว มาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ (๔) การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ (๕) การเลี้ยงสัตว์ (๖) การสนทนาข่าวและเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรม ท้องถิ่น และความเป็นไทย	(๑) การเล่นบทบาทสมมติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย (๒) การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย (๓) การประกอบอาหารไทย (๔) การศึกษานอกสถานที่ (๕) การละเล่นพื้นบ้านของไทย
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาท สมาชิกของสังคม	(๑) การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน (๒) การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน (๓) การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ (๔) การดูแลห้องเรียนร่วมกัน (๕) การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
๑.๓.๕ การเล่น และทำงานแบบ ร่วมมือร่วมใจ	(๑) การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (๒) การเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น (๓) การทำศิลปะแบบร่วมมือ
๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	(๑) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา (๒) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือน และความแตกต่างระหว่าง บุคคล	(๑) การเล่นหรือทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็ก ได้รับรู้และเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัวผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่าง ๆ ด้วยกระบวนการ เรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	(๑) การฟังเสียงต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อม (๒) การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ (๓) การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรอง หรือเรื่องราวต่าง ๆ (๔) การพูดแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ (๕) การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง (๖) การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	(๗) การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่าง ๆ (๘) การрожหะที่เหมาะสมในการพูด (๙) การพูดเรียงลำดับคำเพื่อใช้ในการสื่อสาร (๑๐) การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ (๑๑) การอ่านอย่างอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ (๑๒) การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง (๑๓) การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ (๑๔) การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง (๑๕) การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย (๑๖) การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ (๑๗) การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำ ๆ กัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง (๑๘) การเล่นเกมทางภาษา (๑๙) การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง (๒๐) การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ (๒๑) การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเอง/คำคุ้นเคย (๒๒) การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ
๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา	(๑) การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม (๒) การสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน (๓) การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่าง ๆ ด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

	(๔) การเล่นกับสื่อต่าง ๆ ที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย (๕) การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่าง ๆ ตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง (๖) การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน (๗) การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป (๘) การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน (๙) การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่าง ๆ (๑๐) การรวมและการแยกสิ่งต่าง ๆ (๑๑) การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่าง ๆ (๑๒) การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆ โดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน (๑๓) การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร (๑๔) การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา (๑๕) การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน (๑๖) การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ (๑๗) การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่จะเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล (๑๘) การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล (๑๙) การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
--	---

ด้านสติปัญญา (ต่อ)

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	(๑) การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน (๒) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ (๓) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย
๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้	(๑) การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว (๒) การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ (๓) การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่าง ๆ (๔) การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่าง ๆ และแผนภูมิอย่างง่าย

๒. สารที่ควรเรียนรู้

สารที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจากนำเสนอสารที่ควรรู้นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้ชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา อวัยวะต่าง ๆ วิธีระวังรักษาร่างกายให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองจากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักประวัติความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็นของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของคนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทย และการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานในชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาธรรมชาติ

๒.๔ สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และการเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่าง ๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร ได้ดำเนินการวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีในรูปแบบของตารางการวิเคราะห์ความสอดคล้องของทุกองค์ประกอบ เพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี ดังนี้

การจัดประสบการณ์

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร จัดประสบการณ์ให้เด็กโดยบูรณาการผ่านการเล่นเป็นการบูรณาการทั้งทางด้านเนื้อหาสาระ และทักษะกระบวนการ เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เรียนรู้จากการลงมือกระทำ เพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ดังนั้น จึงจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้เด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดพัฒนาการเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน โดยยึดหลักการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นสำคัญ ดังนี้

๑. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้หลากหลายลักษณะ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง

๒. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๓. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญทั้งด้านกระบวนการเรียนรู้และผลผลิตของการเรียนรู้

๔. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๕. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

ในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร มีแนวทางดำเนินการจัดประสบการณ์ดังนี้

๑. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุวุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก โดยเด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ๕ ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๓. จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรมทักษะและสาระการเรียนรู้

๔. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๕. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๖. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๗. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๘. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้ออกการณไว้

๙. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลนำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

๑๐. จัดประสบการณ์โดยให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

ทั้งนี้ โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร บูรณาการการเรียนรู้โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงมีกิจกรรมที่หลากหลาย หลากประเภท มีทั้งกิจกรรมที่ให้เด็กทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมสงบและกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว เปิดโอกาสให้เด็กริเริ่มกิจกรรม ได้มีโอกาสเลือกด้วยตนเองตามความเหมาะสมกับวัยตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก ระยะเวลาจัดกิจกรรมเหมาะสมกับวัย ยืดหยุ่นได้ เน้นให้มีสื่อของจริง ให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และผู้ใหญ่ โดยบูรณาการการเรียนรู้ผ่านการจัดประสบการณ์ที่สำคัญ ดังนี้

๑. การจัดกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม

๒. การจัดการเรียนรู้โดยโครงงาน (Project Approach)

๓. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้

กิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร จัดกิจกรรมบูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมหลัก ๖ กิจกรรม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้ง ๔ ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา ประกอบด้วย

๑. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

๒. กิจกรรมเสริมประสบการณ์

๓. กิจกรรมเสรี / การเล่นตามมุม

๔. กิจกรรมสร้างสรรค์

๕. กิจกรรมกลางแจ้ง

๖. เกมการศึกษา

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามจังหวะ อย่างอิสระ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ และอุปกรณ์อื่นๆ ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ รู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเองได้

จุดประสงค์

๑. พัฒนาอวัยวะทุกส่วนให้มีความสัมพันธ์กันในขณะเคลื่อนไหว
๒. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๓. กล้าแสดงออกและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
๔. ฝึกทักษะในการฟังดนตรี หรือจังหวะต่างๆ
๕. รู้จักปรับตัวในการทำกิจกรรมและความร่วมมือในกลุ่ม
๖. ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
๗. พัฒนาภาษา ฝึกฟังคำสั่ง ข้อตกลงและปฏิบัติตามได้

วัสดุอุปกรณ์

๑. เครื่องประกอบจังหวะ เช่น รำมะนา กลอง กรับ ฉิ่ง ฯลฯ
๒. แถบบันทึกเสียงเพลง เครื่องเล่นเทป
๓. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น ห่วงยาง แถบผ้า ฯลฯ

แนวการจัดกิจกรรม

๑. ร้องเพลง ท่องคำกลอน / คำคล้องจอง และเคลื่อนไหวตามบทเพลง คำกลอน คำคล้องจอง
๒. เคลื่อนไหวพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ เคลื่อนไหวอยู่กับที่ และเคลื่อนไหวเคลื่อนที่
๓. เล่นเครื่องเล่นดนตรีง่ายๆ ประเภท เคาะ เช่น กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ และเคลื่อนไหวประกอบ
๔. การฝึกจังหวะ โดยการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย การทำจังหวะด้วยเปล่งเสียง
๕. ให้เด็กเคลื่อนไหวตามความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์ประกอบในการเคลื่อนไหว เช่น ห่วง แถบผ้า ฯลฯ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงาน และอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ เน้นให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและมีโอกาสค้นพบด้วยตนเองให้มากที่สุด ใช้คำถามปลายเปิดที่ชวนให้เด็กคิด ช่วงระยะเวลาที่จัดกิจกรรมยืดหยุ่นตามความเหมาะสม ทั้งนี้คำนึงถึงความสนใจของเด็กและความเหมาะสมของกิจกรรม

จุดประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กเข้าใจเนื้อหาและเรื่องราวแผนการจัดประสบการณ์

๒. ส่งเสริมการใช้ภาษาในการฟัง พูด และการถ่ายทอดเรื่องราว
๓. ฝึกความมีระเบียบวินัย มารยาทในการฟัง พูด และลักษณะนิสัยที่ดี
๔. กล้าแสดงความคิดเห็น และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

แนวการจัดกิจกรรม

๑. การสนทนา อภิปราย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาในการพูด การฟัง รู้จักแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๒. การเล่านิทาน เป็นการเล่าเรื่องราวต่างๆ ส่วนมากจะเป็นเรื่องราวที่เน้นการปลูกฝังให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม
๓. การสาธิต เป็นการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้เด็กได้สังเกตและเรียนรู้ตามขั้นตอน
๔. การทดลอง / ปฏิบัติ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เพราะได้ทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง ได้สังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง ฝึกการสังเกต การคิดแก้ปัญหา
๕. การศึกษานอกสถานที่ เป็นการจัดกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง ด้วยการพาเด็กไปทัศนศึกษาสิ่งต่างๆ รอบตัว
๖. การเล่นบทบาทสมมติ เป็นการให้เด็กเล่นสมมุติตนเอง เป็นตัวละครต่างๆ ตามเนื้อเรื่อง
๗. การร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง เป็นการจัดให้เด็กได้แสดงออกเพื่อความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลินและเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาและจังหวะ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยใช้ศิลปะ เช่น การวาดภาพระบายสี การปั้น การฉีก ตัด ปะ การพิมพ์ภาพ หรือวิธีการอื่นๆ ที่เด็กได้ คิดสร้างสรรค์และเหมาะสมกับพัฒนาการ เช่น การเล่น พลาสติกสร้างสรรค์

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการ
๒. ให้เกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด
๓. ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อมือ และพัฒนาประสาทสัมผัสระหว่างมือและตา
๔. ส่งเสริมการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. ส่งเสริมคุณธรรมในด้านความอดทน การรอคอย ความรับผิดชอบ และความมีวินัยในตนเอง
๖. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา
๗. ฝึกทักษะการสังเกต การคิดและการแก้ปัญหา

แนวการจัดกิจกรรม

๑. จัดโต๊ะและวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม โดยให้เด็กรับผิดชอบช่วยจัดอุปกรณ์ อุปกรณ์ต่างๆนำวัสดุท้องถิ่นมาใช้ก่อนเป็นอันดับแรก
๒. สร้างบรรยากาศในการทำกิจกรรมให้มีความสดชื่น แจ่มใส ก่อนให้เด็กทำกิจกรรมต้องอธิบายวิธีใช้วัสดุที่ถูกต้อง พร้อมทั้งสาธิตให้ดู
๓. ให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ ตามความสนใจของตน หากเด็กคนใดสนใจทำกิจกรรมอย่างเดียว ตลอดเวลา กระตุ้นเร้าและจูงใจให้เด็กเปลี่ยนทำกิจกรรมอื่น
๔. สร้างข้อตกลงในการเปลี่ยนหมุนเวียนทำกิจกรรม
๕. แนะนำอุปกรณ์วิธีใช้ และคอยดูแลให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรม
๖. เมื่อทำงานเสร็จต้องให้เด็กเก็บวัสดุ เครื่องมือ เครื่องใช้ และนำเสนอผลงานของตน
๗. เก็บผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อเป็นข้อมูลสังเกต พัฒนาการของเด็ก

กิจกรรมเล่นตามมุม

กิจกรรมเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นอิสระตามมุมประสบการณ์ที่จัดไว้ เช่น มุมบล็อก

มุมหนังสือ มุมร้านค้า มุมบ้าน มุมวิทยาศาสตร์ เป็นต้น มุมประสบการณ์ต่างๆ เหล่านี้เด็กมีโอกาสเลือกเล่น ได้อย่างเสรี ตามความสนใจ และความต้องการของเด็กทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย ให้เด็กมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมให้เด็กเลือกทำกิจกรรมอย่างอิสระ โดยเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์อย่างน้อย ๑ – ๒ อย่าง ในแต่ละวัน สังเกตพฤติกรรมของเด็กและดูแลอย่างใกล้ชิดขณะเด็กเล่น สับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมสื่อการเล่นในแต่ละมุมประสบการณ์เป็นระยะ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา
๒. ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ
๓. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักรอคอย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
๔. ส่งเสริมให้เด็กรู้จักคิด วางแผนและตัดสินใจในการทำกิจกรรม
๕. ส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

แนวการจัดกิจกรรม

๑. แนะนำมุมประสบการณ์ใหม่ให้เด็กรู้จักและเสนอแนะวิธีใช้ เล่นเครื่องเล่นบางชนิด เช่น แวนชยาย เครื่องชั่ง ฯลฯ
๒. สร้างข้อตกลงในการเล่นร่วมกัน
๓. เปิดโอกาสให้เด็กคิดวางแผนตัดสินใจ เลือกเล่นอย่างอิสระ โดยมีครูคอยสังเกตพฤติกรรม การเล่นพร้อมทั้ง ให้คำชี้แนะและช่วยเหลือเด็กในการเล่น

กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง

กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กมีโอกาสออกไปนอกห้อง เพื่อออกกำลังกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก ให้โอกาสเด็กเลือกเล่นกลางแจ้งอย่างอิสระทุกวัน โดยครูคอยดูแลอย่างใกล้ชิด หมั่นตรวจเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยและใช้การได้ดีอยู่เสมอ หลังเลิกกิจกรรมให้เด็กได้พักผ่อนหรือนั่งพัก

กิจกรรมกลางแจ้งที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ได้แก่

๑. การเล่นเครื่องเล่นสนาม
๒. การเล่นทราย
๓. การเล่นน้ำ
๔. การเล่นสมมุติในบ้านจำลอง
๕. การเล่นในศูนย์ช่างไม้
๖. การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา
๗. การเล่นเกมการละเล่น

จุดประสงค์

๑. พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่างๆ
๒. ส่งเสริมให้ร่างกายแข็งแรงสุขภาพดี
๓. ส่งเสริมให้เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความเครียด
๔. รู้จักปรับตัว เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น
๕. เรียนรู้การระวังรักษาความปลอดภัยทั้งตนเองและผู้อื่น
๖. รู้จักการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง

แนวการจัดกิจกรรม

๑. เด็กและครูร่วมสร้างข้อตกลง ในกติกาในการเล่น
๒. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเล่นให้พร้อม
๓. การสาธิตการเล่นเครื่องเล่นสนามบางชนิด
๔. ให้เด็กเลือกเล่นอิสระตามความสนใจ
๕. ขณะเด็กเล่นครูคอยดูแลความปลอดภัยและสังเกตพฤติกรรมการเล่น
๖. เมื่อหมดเวลาให้เด็กช่วยเก็บของเข้าที่และทำความสะอาดร่างกาย

เกมการศึกษา

เกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาต่างๆ สามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผลและเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ฯลฯ การเล่นเกมการศึกษาในระยะแรกเริ่มใช้ของจริง การเล่นเกมในแต่ละวันให้เด็กได้เล่นทั้งเกมชุด

ใหม่และชุดเก่า จัดให้เด็กหมุนเวียนเล่นเกมตามความเหมาะสม การเล่นเกมเมื่อเลิกเล่นแล้วจัดเก็บรวมไว้เป็นชุดๆ

จุดประสงค์

๑. ส่งเสริมการสังเกต เปรียบเทียบ
๒. ส่งเสริมการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา
๓. ส่งเสริมการคิดหาเหตุผลและตัดสินใจแก้ปัญหา
๔. ปลูกฝังให้มีคุณธรรมต่างๆ เช่น ความรับผิดชอบ

แนวการจัดกิจกรรม

๑. ในกรณีที่เล่นเกมใหม่ ครูแนะนำ สาธิต อธิบายวิธีการเล่นเกมให้เด็กทราบ
๒. ให้เด็กหมุนเวียนเข้ามาเล่นเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลตามความเหมาะสม
๓. ขณะเด็กเล่น ครูมีหน้าที่เพียงผู้แนะนำ
๔. เมื่อเล่นเกมแต่ละชุดเสร็จแล้วฝึกให้เด็กเก็บให้เรียบร้อย

การจัดการเรียนรู้โดยโครงการ (Project Approach)

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยโครงการ(Project Approach) เพื่อส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้เรื่องราวต่างๆที่สนใจ ให้โอกาสเด็กได้ค้นพบ และเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับเรื่องราว สิ่งของ บุคคล สถานที่หรือชุมชนที่แวดล้อมตัวเด็ก ตามวิธีการของตนเอง กล่าวคือ กล่าวแสดงออก โดยครูเป็นผู้สนับสนุน ช่วยเหลือและจัดเตรียมสภาพแวดล้อมรวมทั้งสื่อวัสดุอุปกรณ์ ทั้งนี้กำหนดให้ครูผู้สอนชั้นอนุบาลปีที่ ๑ และ ๒ จัดการเรียนรู้โดยโครงการ ปีการศึกษาละ ๑ โครงการ โดยมีกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยโครงการ ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ทบทวนความรู้และความสนใจ

ระยะที่ ๒ ค้นคว้าและมีประสบการณ์ใหม่

ระยะที่ ๓ ประเมิน สะท้อนกลับ และแลกเปลี่ยนงานโครงการ

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้

โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร ได้ใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้สังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง และแก้ปัญหาด้วยตนเอง รู้จักคิด มีความคิดสร้างสรรค์ ให้โอกาสเด็กได้ใช้ความคิดของตนเองได้มากที่สุด ผ่านกิจกรรมการทดลองวิทยาศาสตร์ในโครงการ “บ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย” ซึ่งกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน คือการสร้าง ความสนใจ (Engagement) การสำรวจและค้นหา (Exploration) การอธิบาย (Explanation) การขยายความรู้ (Elaboration) และการประเมินผล (Evaluation) ทั้งนี้กิจกรรมที่จะให้นักเรียนสำรวจตรวจสอบจะต้องเชื่อมโยงกับความคิดเดิม และนำไปสู่การแสวงหาความรู้ใหม่และได้ใช้กระบวนการและทักษะต่าง ๆ ทางวิทยาศาสตร์และการสืบเสาะหาความรู้ ซึ่งโรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร ได้ประยุกต์ขั้นตอนของกระบวนการสืบเสาะหาความรู้เพื่อให้เหมาะสมกับสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

- ขั้นที่ ๑ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการตั้งคำถามเชิงวิทยาศาสตร์อย่างง่าย ๆ
- ขั้นที่ ๒ ผู้เรียนทำการสำรวจตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกต สำรวจ สืบค้น หรือทดลอง และ บันทึกผลการสำรวจตรวจสอบด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัย
- ขั้นที่ ๓ ผู้เรียนตอบคำถามที่ตั้งขึ้นโดยใช้ผลจากการสำรวจตรวจสอบมาสร้างคำอธิบายที่มีเหตุผล
- ขั้นที่ ๔ การนำเสนอผลการสำรวจตรวจสอบให้กับผู้อื่นด้วยวิธีที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถ

ตารางกิจกรรมประจำวัน ระดับปฐมวัย

เวลา	รายการกิจกรรม
๐๘.๐๐ น. – ๐๘.๓๐ น.	รับเด็ก เข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ กายบริหาร
๐๘.๓๐ น. – ๐๙.๐๐ น.	ตรวจร่างกาย
๐๙.๐๐ น. – ๐๙.๔๐ น.	กิจกรรมเคลื่อนไหว / กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
๐๙.๔๐ น. – ๑๐.๐๐ น.	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
๑๐.๐๐ น. – ๑๐.๔๐ น.	กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง
๑๐.๔๐ น. – ๑๑.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๑.๐๐ น. – ๑๒.๐๐ น.	แปรงฟัน
๑๒.๐๐ น. – ๑๔.๐๐ น.	นอนพักผ่อน
๑๔.๐๐ น. – ๑๔.๑๐ น.	เก็บที่นอน / ล้างหน้า
๑๔.๑๐ น. – ๑๔.๓๐ น.	พัก (ดื่มนม)
๑๔.๓๐ น. – ๑๔.๕๐ น.	เกมการศึกษา
๑๕.๐๐ น. - เป็นต้นไป	เตรียมตัวกลับบ้าน

สื่อพัฒนาการเรียนรู้

โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร จัดให้มีสื่อเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก สื่อประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดให้มีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงสร้าง และ สัญลักษณ์ ใช้สื่อเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร มุ่งเน้นให้เด็กๆได้เรียนรู้จากสื่อที่มีความหลากหลายและได้เรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียนและในชุมชน เพื่อเน้นให้เด็กสร้างองค์ความรู้ที่เกิดจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง ทั้งนี้ โรงเรียนได้จัดสื่อสำหรับเด็กปฐมวัย ดังนี้

๑. สื่อที่ได้จากการจัดซื้อ จัดหา เช่น หนังสือนิทาน เกมการศึกษา ของเล่น เครื่องดนตรี เครื่องกีฬา
๒. สื่อประเภทที่ครูผู้สอนจัดทำ เช่น สื่อประจำหน่วยการเรียนรู้
๓. สื่อที่ได้รับการบริจาคจากผู้ปกครอง เช่น ตุ๊กตา เครื่องมือ เครื่องใช้ เสื้อผ้า ที่เป็นของจริง
๔. สื่อวัสดุธรรมชาติจากชุมชน
๕. สื่อประเภทเทคโนโลยี อาทิ เครื่องเล่นเทป วีดิทัศน์คอมพิวเตอร์
๖. สื่อที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุภมณีจักร กำหนดให้มีการใช้สื่อในกิจกรรมและมุมประสบการณ์ต่างๆดังนี้

กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ สื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำ มะนา กลอง ฯลฯ
๒. อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ริปบิ้น แแถบผ้า ห่วง หวายถุงทราย ฯลฯ

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ สื่อมีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า เป็นต้น

๒. สื่อที่จำ ลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิดีโอ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์ ฯลฯ

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ มีวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี
 - สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
 - พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
 - กระดาษ
 - เลือคลุม หรือผ้ากั้นเปื้อน

๒.การเล่นกับสี

- การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- การทาสี มี กระดาษ สีน้ำ
- การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทราย ฯลฯ
- กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้กวาดแบ่ง ฯลฯ

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็กปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก ๆ รูปทรงต่าง ๆ สามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูป เช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หนังสือหรือเชือกผูกติดให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ

กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง ส้อมีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ

๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ

๓. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่าง ๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตาทอง ฯลฯ

เกมการศึกษา สื่อประเภทเกมการศึกษามีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน	- จับคู่ภาพเงา
- จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก	- จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- จับคู่ภาพส่วนเติมกับส่วนย่อย	- จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป	- จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน

- จับคู่ภาพที่ซ้อนกัน
- จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- จับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- โดมิโนภาพเหมือน
- โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลอตโต)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

กิจกรรมเล่นตามมุม มีสื่อประกอบการเรียนรู้ในมุมประสบการณ์ ประกอบด้วย

๑. มุมบทบาทสมมติ จัดเป็นมุมเล่น ดังนี้

๑.๑ มุมบ้าน

- ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เตา กะทะ ครก กาน้ำ
เขียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง ฯลฯ
- เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว
หวี ตลับแป้ง ฯลฯ
- เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ
ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช้แล้ว ฯลฯ
- โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง
- ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง

เสื้อคลุมหมอ ฯลฯ

- อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

- กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๒. มุมบล็อก

- ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่างๆกัน จำ นวนตั้งแต่ ๕๐ ขึ้นขึ้นไป
- ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ภาพถ่ายต่างๆ
- ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำ และประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ
- ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื้อ พรม หมอน ฯลฯ
- สมุดเขียนยืมหนังสือกลับบ้าน
- อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง ฯลฯ

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ

เครื่องชั่ง ฯลฯ

ทั้งนี้ โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร ได้กำหนดให้นำสาระที่ควรรู้ และประสบการณ์สำคัญมาวิเคราะห์จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้สำหรับจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยได้บูรณาการหลักสูตร “การป้องกันการทุจริต” ระดับการศึกษาปฐมวัย ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งกิจกรรมการทดลองบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย ในหน่วยการเรียนรู้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตร “การป้องกันการทุจริต” ระดับการศึกษาปฐมวัย

ลำดับ	หน่วยการเรียนรู้	เรื่อง	ชั่วโมง
๑	การคิดแยกแยะระหว่าง ผลประโยชน์ส่วนตน และ ผลประโยชน์ส่วนรวม	- การคิดแยกแยะ - ระบบคิดฐาน ๒ - ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - การทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย - การทำกิจวัตรประจำวัน (ผารใช้น้ำ ไฟฟ้า การทิ้งขยะ ฯลฯ)	๑๔
๒	ความสะอาด และความไม่ทน ต่อการทุจริต	- ของเล่น - การรับประทานอาหาร - การเข้าแถว - การเก็บของใช้ส่วนตัว - การทำงานที่ได้รับมอบหมาย - การแบ่งปัน - การแต่งกาย - การทำกิจวัตรประจำวัน	๑๒
๓	STRONG/ จิตพอเพียง ต่อต้านการทุจริต	- ความพอเพียง - ความโปร่งใส - ความตื่นรู้/ ความรู้ - การต้านทุจริต - การมุ่งไปข้างหน้า - ความเอื้ออาทร - การรับประทานอาหาร - การช่วยเหลือเพื่อน - การใช้กระดาษ	๙

๔	พลเมืองกับความรับผิดชอบต่อสังคม	- ความรับผิดชอบต่อตนเอง - ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น - การตรงต่อเวลา - การทำความสะอาดห้องเรียน - การช่วยเหลือตนเอง	๕
---	---------------------------------	---	---

ที่มา: คัดลอกจากเอกสาร โครงสร้างหลักสูตร “รายวิชาเพิ่มเติมการป้องกันการทุจริต” โดย สพฐ. ร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จัดทำเพื่อใช้ประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การปลูกฝังวิธีคิด แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม..”

กิจกรรมการทดลองบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย

สาระ	กิจกรรมการทดลอง
คณิตศาสตร์	๑. ปริมาณน้ำในแก้วเท่ากันหรือไม่ ๒. ดินน้ำมันส่ายอดปราสาท ๓. วาดด้วยวงเวียน ๔. สู้ชัยชนะด้วยมุมและด้าน ๕. กระจกเงาทำได้ทุกอย่าง ๖. ฟองสบู่รูปสี่เหลี่ยมและวงกลม ๗. การจัดหมวดหมู่ ๘. ท่วงทำนองของตัวเลข ๙. รู้จักกับสี่เหลี่ยมและมุม ๑๐ ภาพที่เข้าไปมา
แสง สี และการมองเห็น	๑. สร้างอุปกรณ์ขยายภาพด้วยตนเอง ๒. ลูกข่างหลากสี ๓. แสงเลี้ยวเบน ๔. ส่องกระจก ๕. ภาพเคลื่อนไหวในแสงสีแดงและสีเขียว ๖. ภาพเคลื่อนไหว ๗. กระจกกับภาพที่พิศวง ๘. แสงและภาพ

	๙. เงาของตุ๊กตาทะทอยยาวเมื่อไร ๑๐. แสงสีขาวกับมุ้ง ๑๑. โลกของสีสนั และลวดลายพิศวง ๑๒. การทำงานของดวงตา
ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์	๑. การเผาไหม้ ๒. ลูกโป่งพองโต ๓. ภูเขาไฟระเบิด ๔. เมล็ดพืชแต่นัระบำ ๕. อินดิเคเตอร์จากพืช
สาระ	กิจกรรมการทดลอง
	๖. อัลดมและพ่นพอง ๗. ผงลึกลับ ๘. ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ช่วยดับไฟ ๙. เมล็ดพืชแต่นัระบำ ๑๐. จรวดกล่องฟิล์ม ๑๑. ผลิตก๊าซพองฟู ๑๒. น้ำมะนาวโซดาแสนอร่อย
ไฟฟ้า	๑. เปิดปิด สวิตช์มีหน้าที่อะไร ๒. การแยกเกลือและพริกไทย ๓. นำ หรือ ไม่นำไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าไหลผ่านอะไรได้บ้าง ๔. สนุกกับไฟฟ้าสถิต ๕. หักเห่น้ำ ๖. ติดหนึบโดยไม่ต้องใช้กา ๗. วงจรไฟฟ้า หลอดไฟส่องสว่าง
แม่เหล็ก	๑. แม่เหล็กสามารถดูดสิ่งของอื่นๆได้ ๒. แม่เหล็กจะดูดตัวสดุบางอย่างเท่านั้น ๓. แม่เหล็กสามารถดูดกันโดยไม่ต้องสัมผัสกัน ๔. แม่เหล็กสามารถดูดสิ่งของได้ แม้มิวสดุอื่นมาขวางกัน ๕. แม่เหล็กไม่ดูดกันเท่านั้น แต่ยังผลักกันได้ด้วย
น้ำ	๑. สนุกกับพองสบู่ ๒. หลอดดำน้ำ ๓. หมุดลอยน้ำ ๔. การละลายของน้ำตาล

	๕. ไหลแรงหรือค่อย ๖. เนินน้ำ ๗. ตัวทำละลาย ๘. น้ำ ทRAY และน้ำมัน ๙. ความลับของสีดำ
--	--

สาระ	กิจกรรมการทดลอง
	๑๐. ระขังดำน้ำจากขวดและเครื่องเป่าฟองสบู่ ๑๑. เรือสะท้อนน้ำ สะท้อนบก และจรวจ ๑๒. สถานีเติมลม ๑๓. กักน้ำไว้ได้
วัฏจักรสี่สเสาะ (น้ำ)	๑. น้ำแข็งละลายในน้ำ ๒. ทำน้ำให้เป็นน้ำแข็ง ๓. รู้จักน้ำด้วยประสาทสัมผัส ๔. หยดน้ำ ๕. น้ำเป็นของเหลว ๖. น้ำตาลละลายในน้ำได้มากที่สุดกี่ก้อน ๗. น้ำเป็นตัวทำละลาย ๘. การละลายและการเป็นไอของน้ำ ๙. กรองน้ำให้ใส
วัฏจักรสี่สเสาะ (อากาศ)	๑. อากาศร้อนและอากาศเย็น ๒. สร้างกระแสม ๓. อากาศและน้ำ ๔. อากาศมีตัวตน ๕. อากาศมีแรงกระทำ ๖. รู้จักอากาศด้วยประสาทสัมผัส ๗. มีอากาศอยู่ในฟองสบู่เท่าใด ๘. ลมเดินทางไปไหน ๙. สูดอากาศเข้าไปในปอด

๘. การจัดสภาพแวดล้อม สื่อและแหล่งเรียนรู้

โรงเรียนวัดผาสุภมณิจักร จัดสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึง การสร้างบรรยากาศที่ครอบคลุมด้านกายภาพ ซึ่งได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียน โรงเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ให้เกิดขึ้นกับเด็ก โดยสามารถเขียนเป็นแผนผังและคำอธิบายประกอบให้ชัดเจน ส่วนด้านจิตภาพ สถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีการกำหนดแนวทางอย่างไร ที่ทำให้ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องสร้าง บรรยากาศเพื่อให้เด็กมีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง ได้แสดงออกทาง ความคิดสร้างสรรค์ และเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับเด็ก รวมทั้งกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่จะใช้พัฒนาเด็กให้ สอดคล้องกับจุดหมาย ครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยคำนึงถึงวัย พัฒนาการ และความแตกต่างของเด็ก บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ แวดล้อมเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุภมณิจักร คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑. ความสะอาด ความปลอดภัย
๒. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
- ๓.ความสะดวกในการทำ กิจกรรม
- ๔.ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
- ๕.ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำ นวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
- ๖.บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

โรงเรียนวัดผาสุภมณิจักร จึงกำหนดหลักการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียนไว้ดังนี้

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียน

จัดบรรยากาศที่เน้นความเป็นระเบียบ สะอาด สวยงาม ปลอดภัย มีมุมประสบการณ์ต่างๆเพื่อให้เอื้อต่อการ พัฒนาการและการจัดการเรียนรู้ของเด็ก จัดให้มีที่ว่างให้เด็กๆ สามารถทำกิจกรรมได้อย่างสะดวก เน้นให้ห้องเรียนมี แสงสว่างและสีสดใสสบายตา มีตู้สำหรับเก็บของใช้ส่วนตัวของเด็กแต่ละคนเพื่อปลูกฝังความมีวินัย ความเป็นระเบียบ และ การรู้จักเก็บรักษาของใช้ของตนเอง ซึ่งจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกเพื่อเด็กและผู้สอน
 - ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก จัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
 - ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก จัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
 - ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก ทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
 - ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
 - ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติการกิจกรรมและการเคลื่อนไหว

จัดพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์

จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ จัดให้มีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก

สภาพแวดล้อมและบรรยากาศการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน

จัดสภาพภายนอกห้องเรียนตามแนวโรงเรียนนำดู นำอยู่ นำมอง มีการจัดสวนหย่อมประเภทสวนผักสวนครัวเพื่อเป็นตัวอย่างแก่เด็กและชุมชน มีแปลงเกษตรพืชสมุนไพร มีต้นไม้การเรียนรู้ ฝานั่งพุดได้ มีมุมบ้านหลังน้อย สนามเด็กเล่นเพื่อสนับสนุนให้เด็กเรียนรู้อยู่กลางธรรมชาติ เรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ซึ่งจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. บริเวณสนามเด็กเล่น จัดพื้นที่ผิวของสนามที่ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก มีพื้นที่สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อรวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทรายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีน ป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย และหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

๒. ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้ร่มเงา สำหรับใช้จัดกิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรือจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

๓. บริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และพืชผักสวนครัว ให้เด็กได้เรียนรู้ในเรื่องของการดูแล บำรุงรักษา ปลูกฝึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม

๔. การประเมินพัฒนาการ

โรงเรียนวัดผาสุกนิมิตจักร ได้จัดทำแนวปฏิบัติและเครื่องมือในการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติให้สอดคล้องกับหลักการประเมินพัฒนาการที่กำหนดไว้ใน หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ โดยมีแนวทางการดำเนินการประเมินพัฒนาการให้มี รายละเอียดชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ ประกอบด้วย

๔.๑ หลักการประเมินพัฒนาการเด็ก

๔.๒ ขอบเขตของการประเมินพัฒนาการ มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

๑) พัฒนาการด้านต่างๆ

๒) มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์

๓) วิธีการและเครื่องมือการประเมินพัฒนาการ

๔) เกณฑ์การประเมินพัฒนาการและระดับคุณภาพ

๕) การสรุปผลการประเมินพัฒนาการ

๖) การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีขั้นตอนต่างๆ ดังต่อไปนี้

๑. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา
๒. วางแผนเลือกใช้วิธีการและเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึกและประเมินพัฒนาการ
๓. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ
๔. ประเมินและสรุป
๕. รายงานผล
๖. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน

วิธีการประเมิน

จัดให้มีการประเมินพัฒนาการเด็กทุกด้านโดยใช้

๑. การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมของเด็ก
๒. การสัมภาษณ์ สนทนา ชักถามเด็ก
๓. การสัมภาษณ์ สนทนา ชักถามผู้ปกครอง
๔. การตรวจผลงาน ประเมินชิ้นงานอย่างต่อเนื่อง
๕. การรวบรวมผลงานที่แสดงความก้าวหน้าของเด็กรายบุคคล (portfolio)
๖. การประเมินการเจริญเติบโต

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๑. แบบสำรวจรายการพฤติกรรมของเด็ก
๒. แบบบันทึกการเลือกเล่นตามมุม
๓. การบันทึกสุขภาพ
๔. แบบสัมภาษณ์
๕. แบบสังเกตพฤติกรรม
๖. แบบบันทึกคำพูด

เกณฑ์การประเมิน

ใช้เกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ ๓ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่ว ทำได้บ่อยและทุกครั้งที่ปฏิบัติสามารถได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระดับ ๒ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติได้บ้าง ไม่ได้บ้าง

ระดับ ๑ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติได้น้อย หรือปฏิบัติไม่ได้เลย

ระยะเวลาประเมิน

โรงเรียนวัดवासุมณีจักร กำหนดการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

๑. การประเมินระหว่างการเรียนรู้ ให้ครูผู้สอนประเมินพัฒนาการตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

๒. การประเมินรายภาคเรียน ให้ครูผู้สอนประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษาละ ๒ ครั้ง และสรุปผล

๓. การประเมินเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

เอกสาร/หลักฐานแสดงผลการประเมินพัฒนาการ

๑. สมุดบันทึกพัฒนาการ (อบ.๑)

๒. สมุดบันทึกพัฒนาการ (อบ.๒)

๑๐. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

โรงเรียนวัดवासุมณีจักร มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้รับการ พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจึงมีบทบาทสำคัญในการ บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

๑๐.๑ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่

๑๐.๑.๑ สร้างความตระหนักให้แก่บุคคล ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษา โดยมีข้อมูลที่แสดงความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีเอกสารและหลักฐานเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีความสนใจ และกระตือรือร้นที่จะหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๑๐.๑.๒ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีคณะทำงานที่รับผิดชอบเอกสารหลักสูตร มีข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยของบุคลากรในสถานศึกษา และมีบัญชีรายชื่อสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้

๑๐.๑.๓ ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการการศึกษาปฐมวัย และคณะกรรมการอื่น ๆ ตามความจำเป็น และชี้แจงให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา

๑๐.๑.๔ จัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา มีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนชุมชน และข้อมูลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และมีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และจะต้องเป็นข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพทั้งในด้านความถูกต้อง เชื่อถือได้มีความเป็นปัจจุบัน สามารถตอบสนองผู้ใช้ได้ทันเหตุการณ์

๑๐.๑.๕ จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย โดยนำข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา ชุมชน มาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทั้งระบบทั่วทั้งองค์กร กำหนดเป็นแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยทุกกิจกรรมที่เป็นองค์ประกอบหลักของระบบการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การบริหารจัดการ การปกครอง การพัฒนาวิชาชีพ บุคลากร การบริหารงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน จัดทำเป็นเอกสารให้ทุกคนรับทราบและดำเนินการตามแผนพัฒนาที่กำหนดขึ้น

๑๐.๑.๖ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชน ทุกฝ่ายได้รับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย และขอความร่วมมือ โดยมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ความเคลื่อนไหวของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนทราบ และบุคลากรทุกฝ่ายอาสาที่จะช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

๑๐.๒ การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

๑๐.๒.๑ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน เช่น สะอาดปลอดภัย สะดวกสบาย และส่งเสริมการใฝ่รู้ สนองความสนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และสัมผัสของเด็ก จัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับความต้องการของเด็ก รวมถึงสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

๑๐.๒.๒ จัดหา เลือกใช้ ทำและพัฒนาสื่อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช ๒๕๔๖ และหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง พัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ใช้สื่ออย่างเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย โดยมีแนวทางดังนี้

๑๐.๒.๓ จัดทำและจัดหาสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

๑๐.๒.๔ ศึกษา ค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

๑๐.๒.๕ จัดทำและจัดหาสื่อ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน

๑๐.๒.๖ ศึกษาวิธีการเลือกและการใช้สื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลายและสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล

๑๐.๒.๗ ศึกษาวิเคราะห์และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้

๑๐.๒.๘ จัดหาและจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ที่ประสิทธิภาพในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อศึกษาค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

๑๐.๒.๙ จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชนและสังคมอื่น

๑๐.๒.๑๐ จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อ และการใช้สื่อการเรียนรู้ เป็นระยะ ๆ

๑๐.๓ การดำเนินการบริหารหลักสูตร (การใช้หลักสูตร)

การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย คือการใช้หลักสูตรตามทิศทางที่สถานศึกษากำหนดให้บรรลุผลสำเร็จ จัดการเรียนรู้การสอนและดำเนินกิจกรรมต่างๆตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นวิธีการที่ดีสามารถใช้บริหารจัดการหลักสูตรได้ประสบผลสำเร็จ

๑๐.๔. การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

๑๐.๔.๑ การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการภายในสถานศึกษา โดยจัดระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานคุณภาพการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ให้ทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบมองเห็นภาพความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการวางแผนการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

๑๐.๕ บทบาทผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร

โรงเรียนวัดผาสุกรณจักร มีเป้าหมายจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด จึงกำหนดบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

๑๐.๕.๑ บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา

- ๑) ศึกษา ทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ๒) คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก เช่น ผู้สอน พี่เลี้ยง อย่างเหมาะสม
- ๓) ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึงและเสมอภาค และปฏิบัติตามรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๔) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กพัฒนาตนเองมีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- ๕) เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยรวมให้ความเห็นชอบกำหนดวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ
- ๖) สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- ๗) จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
- ๘) สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
- ๙) นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีการนิเทศภายในอย่างมีระบบ
- ๑๐) กำกับ ติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก

๑๑) กำกับ ติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและมีความทันสมัย

๑๐.๕.๒ บทบาทผู้สอนระดับปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มศักยภาพ ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนวัดผาสุกมณีจักร จึงกำหนดบทบาทและหน้าที่ของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ดังนี้

๑) บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

๑. จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเด็กเอง และผู้สอนกำหนดร่วมกับเด็ก โดยเสริมสร้างพัฒนาการให้ครบทุกด้าน

๒. ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพของตัวเด็ก และหลักทางวิชาการในการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง ด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง

๔. จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มตามศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล

๕. สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

๖. ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

๘. ประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงและนำผลมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็ก

๒) บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

๑. สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

๓. ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก

๔. ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

๕. จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

๖. ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๓) บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

๑. นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทสังคม ชุมชน และท้องถิ่น

๒. ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๓. จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และ พัฒนาสื่อการเรียนรู้

๔. พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้ มีวิสัยทัศน์และ ทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๔) บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

๑. ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การ ประเมินผลการเรียนรู้

๒. จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกาย และใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงานและเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๓. ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรให้ ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๑๐.๕.๓ บทบาทของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่ผู้สอนและพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้อง สื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกันและพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ดังนั้น โรงเรียนวัด ผาสุกมณีจักร จึงกำหนดบทบาทหน้าที่ของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ดังนี้

๑) มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบกำหนดแผนการ เรียนรู้ของเด็กกับผู้สอน

๒) ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตาม ศักยภาพ

๓) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๔) สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๕) อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

๖) ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง

๗) เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรมนำไปสู่ การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๘) มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา

๑๐.๕.๔ บทบาทของชุมชน

การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

ได้กำหนดให้ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้น ชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

- ๑) มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม ชมรม ผู้ปกครอง
- ๒) มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา
- ๓) เป็นศูนย์การเรียนรู้เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
- ๔) ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- ๕) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- ๖) ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
- ๗) มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๑๑. การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

โรงเรียนวัดผาสุกนิจักร ส่งเสริมพัฒนาเด็กปฐมวัยโดยสร้างรอยเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยกำหนดบทบาทของบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง วิธีการและการสร้างความตระหนักให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญ และให้การช่วยเหลือ สนับสนุนเพื่อให้เด็กปฐมวัยปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เช่น ครูระดับปฐมวัยมีการเตรียมความพร้อม ในการจัดกิจกรรม เพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ อย่างไร และผู้สอนระดับ ประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้วางแผนเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่ขึ้นมาจากระดับปฐมวัย อย่างไร ทั้งนี้ผู้บริหารโรงเรียนจะมีบทบาทในการให้การ สนับสนุนช่วยเหลือ ผู้ปกครองส่งเสริมช่วยเหลือบุตรหลานร่วมด้วย เพราะการสร้างรอยเชื่อมต่อของ การศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็ก หากเด็กสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ เด็กจะสามารถเรียนรู้และมีพัฒนาการ ที่ก้าวหน้า ถ้าหากเด็กไม่สามารถปรับตัวได้อาจกลายเป็นอุปสรรคในการเรียนรู้ของเด็กในระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ เนื่องจากรูปแบบและลักษณะในการจัดการเรียนรู้ของทั้งสองระดับชั้นมีความ แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือที่เหมาะสมจากผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนบุคลากรอื่นๆที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

คำสั่งโรงเรียนวัดผาสุมณีจักร

ที่ ๓๕ / ๒๕๖๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาระดับปฐมวัย

.....

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔ กำหนดให้มี “คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษา” ซึ่งแต่งตั้งโดย
ผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับ อาศัยอำนาจตามข้อ ๕ ของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ
บริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนวัดผาสุมณีจักร ตั้งกีดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒ ดังนี้

๑. นายวิชัย บำรุงศรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดผาสุมณีจักร	ประธานกรรมการ
๒. นางวันเพ็ญ บุญนาคดา	หัวหน้าบริหารงานวิชาการ	รองประธานกรรมการ
๓. นางทิวาพรรณ บุญประสม	ครูประจำชั้น	กรรมการ
๔. นางสาวพัชริดา พุฒิชรรณพงศ์	ครูประจำชั้น	กรรมการ
๕. นางสาวกฤตยา ภิรมย์อุทัย	ครูประจำชั้น	กรรมการ
๖. นางวิจิตร วรรณการโสภณ	ครูประจำชั้น	กรรมการ
๗. นางกนกทิพย์ บินเทพ	หัวหน้าสายชั้นปฐมวัย	กรรมการและเลขานุการ
๘. นางสาวโสภา เมืองจันทร์	ครูวิชาการสายชั้นปฐมวัย	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. วางแผนการดำเนินงานวิชาการ กำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษา และ
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้มี
กรอบสาระ ตามจุดเน้นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต ๒ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ
สังคม ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น

๒. จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา
เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ ให้สอดคล้องเป็นไปตาม
มาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานุเคราะห์ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้
การประเมินพัฒนาการ ให้เป็นไปตามจุดหมายและแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร

๔. ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ

๕. ประชาสัมพันธ์หลักสูตร และการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้อง นำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

๖. ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

๗. ติดตามผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคล ระดับชั้น ในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

๘. ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และการบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาแล้วใช้ผลการประเมินเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษาต่อไป

๙. รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร กรรมการสถานศึกษา สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

๑๐. ให้ดำเนินการประชุมคณะกรรมการอย่างน้อยภาคเรียนละ ๒ ครั้ง ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งตามคำสั่งปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด ส่งผลให้การจัดหลักสูตรโรงเรียนวัดผาสุมณีจักรตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ สำเร็จลุล่วง และมีคุณภาพ สามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร บังเกิดผลดีต่อทางโรงเรียนและทางราชการต่อไป

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๔ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑